100 вершаў

Памяці Вечны агонь

Да 75-годдзя вызвалення Беларусі

100 вершаў

Памяці
Вечны агонь

Да 75-годдзя вызвалення Беларусі

Мінск
«Мастацкая літаратура»
2019

УДК 821.161.3-1
ББК 84(4Беи)-5
П15

Серыя заснавана ў 2017 годзе

Укладанне *Віктара Шніпа*
Мастакі: *Іван Ахрэмчык,
Леанід Дударэнка,
Мікалай Казакевіч,
Альгерд Малішэўскі,
Арлен Кашкуревіч,
Ісак Давідовіч,
Міхаіл Савіцкі,
Людвіг Асецкі,
Леанід Шчамялёў,
Георгій Паплаўскі*

Выпуск выдання ажыццёўлены па заказе
і пры фінансавай падтрымцы
Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь

У кнізе выкарыстаны рэпрадукцыі карцін
з фондаў Нацыянальнага мастацкага
музея Рэспублікі Беларусь

БИБЛИОТЕКА
БЕЛОРУССКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

ISBN 978-985-02-1912-1

© Шніп В. А., укладанне, 2019
© Афармленне. УП «Мастацкая
літаратура», 2019

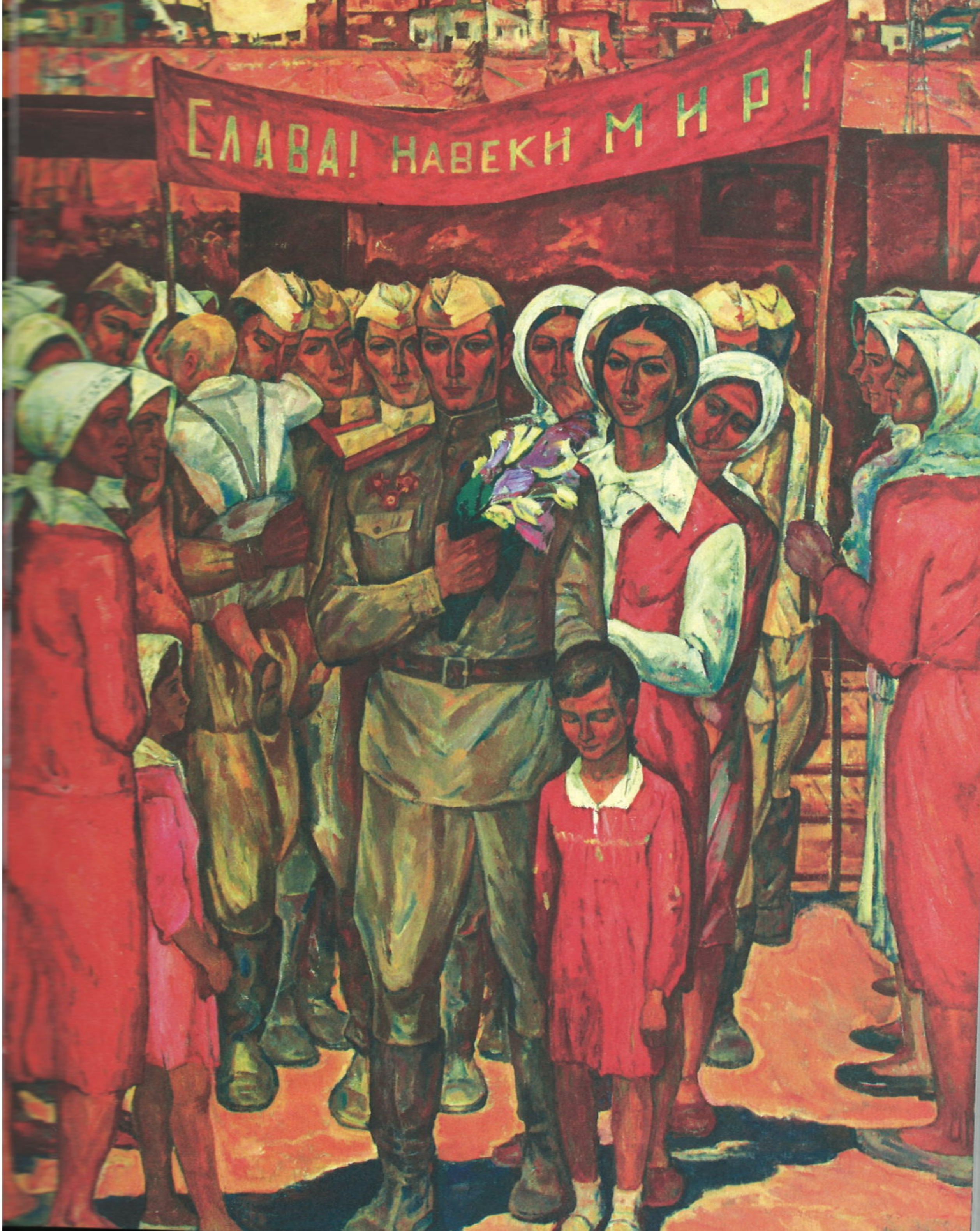
СЛАВА! НАВЕКИ МИР!

Леанід ГАЎРЫЛАЎ

Ц*ІШЫНЯ*

Цішыня над полем і над лесам,
І на хаты пала цішыня.
Сінім небам – месячык бялесы,
Сінім небам – грае вышыня.

І плыве, як грэчкі пах мядовы,
І плыве, як васільковы пах,
Ціхі смутак зеленагаловы
Па вачах любімых, па губах.

Наш рубеж акованы гранітам
І напят, як тонкая струна.
Ды спрабуй струну тую крані ты –
Адзавецца грукам перуна.

А пакуль спакойны зараніцы,
П'юць расу палеткі на зары,–
Сцерагуць свяшчэнную граніцу
Ўсе таварышы, усе мае сябры!

Вось таму над лугам, над садамі
І на воды пала цішыня,
І дарог мядзянымі слядамі
Пабрыла нямая даўжыня.

ЗМЕСТ

Леанід ГАЎРЫЛАЎ
Цішыня 7
Аляксей КОРШАК
Гарачынь 8
Анатоль АСТРЭЙКА
Нёман 9
Пімен ПАНЧАНКА
Беларусі 12
Мікола СУРНАЧОЎ
У стоптаным жыце 13
Міхась КАЛАЧЫНСКІ
Бежанцы 14
Максім ТАНК
Хмары з захаду... 15
Анатоль ВЯЛЮГІН
Лемантар вайны 16
Мікола СУРНАЧОЎ
***Ты мне патрэбна, як глебе вада... 16
Паходная 17
Паштоўка 17
Паўлюк ПРАНУЗА
Размова з вершамі 18
Анатоль ВЯЛЮГІН
Сланечнік з прабітай галавой 19
Максім ТАНК
Мы вернемся 20
Якуб КОЛАС
Голас зямлі 21
Пімен ПАНЧАНКА
Сінія касачы 22
Аркадзь КУЛЯШОЎ
Балада аб чатырох заложніках 24
Анатоль АСТРЭЙКА
Я вярнуся з суровай дарогі 27
Паўлюк ПРАНУЗА
Калі мяне падкосяць кулі... 30
Пятрусь БРОЎКА
Уранку, толькі бойка адгула 31

Пятро ГЛЕБКА
Пасылка 32
Алесь ЖАЎРУК
«Ружа» 33
Пятрусь БРОЎКА
Будзем сеяць, беларусы! 34
Змітрок АСТАПЕНКА
На белым пагорку 35
Максім ЛУЖАНІН
***Да вялікай ракі наша часць вырывалася з боем... 37
Анатоль ВЯЛЮГІН
Васількі 40
Анатоль АСТРЭЙКА
Слуцкі пояс 40
Аляксей РУСЕЦКІ
Над полем бою 41
Аляксей КОРШАК
***Часам зморыцца думка ад грымотаў і бітваў... 42
Паўлюк ПРАНУЗА
***Густа верасень росы рассыпаў... 43
Пімен ПАНЧАНКА
Герой 44
Аляксей РУСЕЦКІ
Хмурынка 44
Максім ТАНК
Маці 45
Мікола АЎРАМЧЫК
Трое 46
Пятрусь БРОЎКА
Рана 47
Паўлюк ПРАНУЗА
Салдат 48
Валянцін ТАЎЛАЙ
Малой сястрычцы 49
Змітрок АСТАПЕНКА
***Паклянёмся любіць наш край!.. 52
Аляксей ПЫСІН
Асвейскія ручнікі 53
Сцяпан ГАЎРУСЁЎ
25 чэрвеня 1944 г. 54

Максім ЛУЖАНІН
Перад атакай 55
Кастусь КІРЭЕНКА
Ліст з паходу 56
***Мы скора прыйдзем... 57
Уладзімір ВЕРАМЕЙЧЫК
Беларускія франты 60
Максім ЛУЖАНІН
Перамога 61
Міхась КАЛАЧЫНСКІ
Да цябе ідучы... 62
Паўлюк ПРАНУЗА
Не экскурсантам, а салдатам... 63
Максім ЛУЖАНІН
Дубок 64
Анатоль ГРАЧАНІКАЎ
Жнівень сорак пятага года 64
Анатоль ВЯЛЮГІН
Партызанская школа 66
Алесь БАЧЫЛА
Поле бітваў 67
Пімен ПАНЧАНКА
Пасля дэмабілізацыі 70
Аркадзь КУЛЯШОЎ
Дом 71
Сцяпан ГАЎРУСЁЎ
Я вырас пад гарматнымі ствaламі 72
Рыгор БАРАДУЛІН
Партызанскі ўрок 74
Бацьку 75
Пімен ПАНЧАНКА
Сцягі перамогі 76
Пятрусь МАКАЛЬ
Вучыць бацька мяне араць 77
Максім ТАНК
***Партызанскія акопы... 78
Пятро ГЛЕБКА
Мінск 79
Генадзь БУРАЎКІН
Завяшчанне 81

Васіль ЗУЁНАК
***З вайны сустрэлі мацяркі сыноў... 82
Генадзь БУРАЎКІН
Ля партызанскіх сцягоў 83
Алесь БАЧЫЛА
Песня пра герояў Брэсцкай крэпасці 84
Пятрусь МАКАЛЬ
Партызанскі лес 88
Юрась СВІРКА
Краскі ў лесе над Хатынню 89
Уладзімір КАРАТКЕВІЧ
Балада пра галубіныя пер'і 90
Генадзь БУРАЎКІН
Бязбацькавічы 92
Уладзімір КАРАТКЕВІЧ
Трасцянец 94
Аркадзь КУЛЯШОЎ
***Я хаце абавязаны прапіскаю... 95
Аляксей ПЫСІН
***Палім мы маршанскую махорку... 96
Пятрусь МАКАЛЬ
Ля абеліска Перамогі 96
Васіль ЗУЁНАК
***Ніхто не пачуў... 97
Ніл ГІЛЕВІЧ
Ля магілы беларускіх партызан на Беласточчыне ... 98
Генадзь БУРАЎКІН
Балада пра мінёраў 99
Уладзімір КАРАТКЕВІЧ
Нашы бярозы 100
Ніл ГІЛЕВІЧ
Ты кажаш, я не ведаю вайны 101
Алесь БАЧЫЛА
У Дзень Перамогі 104
Анатоль ВЯРЦІНСКІ
Перад братняй магілай 105
Юрась СВІРКА
1418 дзён 106
Іван КАЛЕСНІК
Лясная вёска 107

Алесь БАЧЫЛА
***Сняцца атакі. Забітыя сняцца... 108
Уладзімір КАРЫЗНА
***Ёсць розныя... 110
Мікола ФЕДЗЮКОВІЧ
Балада пра буслоў 111
Янка СІПАКОЎ
Гарады, якіх няма 113
Пятрусь МАКАЛЬ
Штодзённыя мае званы 114
Мікола ФЕДЗЮКОВІЧ
Франтавікі 115
Кастусь КІРЭЕНКА
Пагасла зорка дзесь над полем... 116
Аляксей ПЫСІН
Балада пра камбата 116
Анатоль ВЯРЦІНСКІ
Два полі 117
Мікола МАЛЯЎКА
Апошні аўтограф 118
Мікола ФЕДЗЮКОВІЧ
Сустрэча 119
Аляксей ПЫСІН
Балада пра шлем 121
Янка СІПАКОЎ
***Спяць у снарадах... 121
Мікола ФЕДЗЮКОВІЧ
Жывыя цені 122
Ніл ГІЛЕВІЧ
Тым, што ваявалі 123
Казімір КАМЕЙША
Сорак трэці 124
Уладзімір КАРЫЗНА
Мы родам з вайны 126
Пятро ПРЫХОДЗЬКА
Што ў памяці жыве маёй 128
Казімір КАМЕЙША
Дума Замкавай гары 129

374562-Б
БИБЛИОТЕКА
БЕЛОРУССКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Памяці Вечны агонь : да 75-годдзя вызвалення Беларусі / уклад.
П15 Віктара Шніпа.– Мінск : Мастацкая літаратура, 2019.– 135 с.– (100 вершаў).

ISBN 978-985-02-1912-1.

У кнігу «Памяці Вечны агонь», прысвечаную 75-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, увайшлі творы пра Вялікую Айчынную вайну і Перамогу, а таксама пра мірнае жыццё і памяць пра народны подзвіг у часы вайны, напісаныя паэтамі-франтавікамі і паэтамі, якія перажылі вайну будучы дзецьмі.

УДК 821.161.3-1
ББК 84(4Беи)-5

Літаратурна-мастацкае выданне

100 ВЕРШАЎ

ПАМЯЦІ ВЕЧНЫ АГОНЬ

Да 75-годдзя вызвалення Беларусі

Укладальнік
ШНІП Віктар Анатольевіч

Рэдактар *В. А. Шніп*
Мастацкі рэдактар *М. Ю. Дайлідаў*
Тэхнічны рэдактар *Л. І. Астрэйка*
Стылістычны рэдактар *А. М. Анцытовіч*

Падпісана да друку 26.03.2019. Фармат 70×90 $^1/_{16}$. Папера афсетная.
Друк афсетны. Умоўн. друк. арк. 9,95.
Улік.-выд. арк. 6,77. Тыраж 500 экз. Заказ 1119.

12+

Выдавецкае рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства
«Мастацкая літаратура» Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/5 ад 09.07.2013.
Пр-т Пераможцаў, 11, 220004, Мінск.
www.mastlit.by; e-mail: mail@mastlit.by

Адкрытае акцыянернае таварыства «Друкарня "Перамога"».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 2/38 ад 29.01.2014.
Вул. Таўлая, 11, 222310, Маладзечна.

12+

100 вершаў

ISBN 978-985-02-1912-1
9 789850 219121